

סיכום עיקרי פעילות בנסיעה לקובל בקיץ 2011

בנסיעה שנערכה מטעם ארגון יוצאי קובל בארץ לקחו חלק סימה שיכמן וצבי רז. בקובל עצמה נעזרנו רבות בליווי בהתנדבות של דנה בלובשטיין, אחייניתה של סימה.

האנדרטה בכוכבה: בראש וראשונה הנסיעה נועדה לשיפוץ המצבה בכוכבה. נדרשו תיקוני בטון קלים ועקירת הצומח בתוך ומחוץ למתחם האנדרטה. השרשרת הכבדה ששימשה כגדר סביב האנדרטה נעקרה מהעמודים ונגנבה. עקב המצב הכלכלי באוקראינה אין טעם בהתקנה קבועה ויקרה לפיכך הותקנה גדר עץ. פגישות עם האחראים על אזור בכוכבה והבטחות לשימור המקום ותיקון שביל הגישה למתחם.

נתונים על יהודי קובל: נסיעה של סימה ודנה לארכיון המחוזי שבעיר לוצק. הסתבר שבארכיון אין רישומים מסודרים על האוכלוסייה היהודית של קובל. הוברר שקיימים רק כמה מסמכים שעדיין מסווגים, הקשורים לאירועים בודדים. בקובל עצמה לא נמצאו רישומים על האוכלוסייה היהודית שחיה בעיר לפני המלחמה.

מפת קובל היהודית: כל אתרי קובל היהודית הידועים לנו הוגדרו ותועדו בעזרת GPS. מפה חדשה, מדויקת ומפורטת תגדיר נקודות עיקריות בעיר היהודית. המטרה היא שהנוסע העצמאי לקובל יוכל להתמצא בעיקרי האתרים היהודיים הקיימים בעיר.

המוזיאון המקומי בקובל: בסיכום עם מנהלת המוזיאון הוברר שנוכל להקים פינה יהודית במוזיאון- תמונות שיתעדו את העבר היהודי של העיר. נבדוק אפשרות ביצוע של ההנצחה במוזיאון.

המצבות במצ'יוב: נסיעה לעיירה מצ'יוב/לוקוב הסמוכה לקובל ותיעוד מיקומם המדויק של 2 האנדרטות במצ'יוב (לאנדרטה הנוספת שביער לא היתה גישה). סביבת האנדרטות שבהם ביקרנו נמצא מוזנח.

שיחות ותחקורים: מספר פגישות התקיימו במהלך הביקור עם תושבים אוקראינים מקומיים להעמקת המידע. עקב שיחות אלו התגלה מיקום בית הקברות הישן בקובל (לא רחוק מבית הקברות היהודי "החדש"). תודה מיוחדת לדנה בלובשטיין על עזרתה בשיחות אלו.

מצב האנדרטה בכוכבה:

השרשת ששימשה תיחום בין האנדרטה לצמחיית הפרא נעקרה מהעמודים ונגנבה. נזק נגרם לעמודים

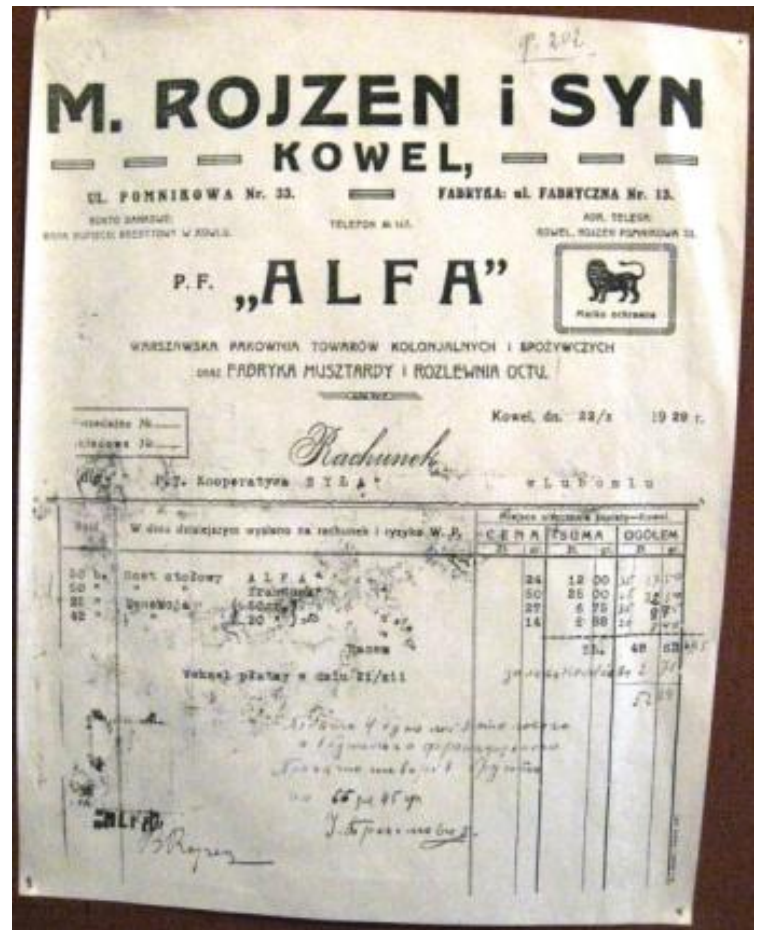

עקירת הצומח בתוך האנדרטה, תיקני טיח וסתימת החריצים בבטון ובין האריחים.

המוזיאון המקומי בקובל:

תעודת הסמכה לשוליה

מ. רויזן בית אריזה לסחורות קולוניאליות

סטודנטים לבית ספר לצילום של פוטו בורק בקובל 1938

שיחות עם מקומיים:

לאחר שיחה עם אוקראיני מקומי (רחוב בריסקה) על הזכור לו על יהודי קובל ועל פי המידע שמסר, הגענו למיקום בית הקברות היהודי הישן, שלא היה ידוע קודם לכן. גם בית קברות זה נהרס ע"י הסובייטים. אנדרטה וכמה מצבות פזורים מחוץ לחצר המתקן

תיעוד העיר היהודית:

צולמו מאות תמונות של מבנים "החשודים" כמבנים יהודיים. נקבע מיקומם המדויק בעזרת GPS.

בית הכנסת הגדול טויה ונצבע בוורוד מכל צדדיו. נזקים אחרים לא נצפו.

בית חרושת מונופול לאלכוהול לפני המלחמה, שהפך למטה המליציה האוקראינית בפיקודו של הנאצי מנטי

סימה שיכמן, בנה ואחייניתה דנה בלופשטיין

דנה בלופשטיין ובתה, תושבת קובל שליוותה אותנו בביקור, על רקע בניין מטה המשטרה הפולנית של אז

בית אופייני ברחוב וולדמירסקה.

סימני קליעי הרובים עדיין על הלבנים

ה"פומפות" נפוצות בעיר ועדיין שואבות מים

אנדרטה לקורבנות המלחמה מימי הכיבוש הסובייטי.
אנדרטה ליד מבדוק הרכבות שבקובל השנייה.

קרונ במתחם לזכר המלחמה. רחוב לוצקה,
ליד בית הקברות הנוצרי.

פלג נהר הטוריה הסובב את העיר העתיקה
חסום והופך בימות הקיץ לביצה.

המצבות במצ'יוב:

**שתי האנדרטאות
לזכר יהודי מצ'יוב
גישה מסובכת לאתרים,
מיקומם יוגדר על מפת גוגל.**

